

Täysistunto

Keskiviikko 18.2.2026 klo 14.00—17.15

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojasta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 202/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Ministeri Puisto, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.22 **Elinkeinoministeri Sakari Puisto** (esittelypuheenvuoro): Hyvä puhemies! Hyvät edustajat, tässä on käsiteltävänä hallituksen esitys laiksi käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojasta sekä muutettavaksi eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettu laki, sähköisen viestinnän palveluista annettu laki ja Patenti- ja rekisterihallituksesta annettu laki. Muutoslait ovat luonteeltaan teknisiä.

Esityksellä on tarkoitus antaa EU:n käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojaa koskevaa asetusta täydentävät säännökset. Täytäntöön pantavalla asetuksella perustetaan uusi immateriaalisoikeudellinen suojajärjestelmä käsityö- ja teollisuustuotteille. Kyse on esimerkiksi sellaisista tuotteista kuten keramiikka, luonnonkivi ja tekstiilit. Suoja perustuu tiettyyn maantieteelliseen alueeseen.

Unionin laajuisen käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojan on arvioitu vaikuttavan myönteisesti EU:n kilpailukykyyn sekä asemaan kansainvälisissä kauppaneuvotteluissa. Asetuksen täytäntöönpanosta aiheutuvat hallinnolliset kustannukset on pyritty pitämään minimissään eduskunnan mandaatin mukaisesti. Suomi on pyytänyt ja saanut poikkeuksen asetuksen kaksipuolaisesta rekisteröintijärjestelmästä — siis kansallinen taso ja EU-taso. Suomalaiset tuottajat voivat hakea rekisteröintiä suoraan Euroopan unionin teollisoikeuksien virastoon, EUIPOon. Esityksessä ehdotetaan kansalliseksi yhteispisteeksi Patenti- ja rekisterihallitusta hakemuksiin liittyviä kysymyksiä varten sekä yhteydenpitoon komission ja EUIPO:n välillä. PRH:lla on rekisteröintiviranomaisena osaamista suojatuista nimistä ja vakiintunutta yhteistyötä EUIPO:n kanssa. Patenti- ja rekisterihallitus valvoo myös maantieteellisellä merkinnällä varustetun tuotteen vaatimustenmukaisuutta ennen tuotteen asettamista markkinoille. Markkinoille saattamisen jälkeisestä valvonnasta vastaavaksi viranomaiseksi ehdotetaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoa. Tukesin tulee seurata maantieteellisten merkintöjen käyttöä markkinoilla mukaan lukien sähköinen kaupankäynti.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2026 vp

Markkinavalvontalain soveltamisalaan ehdotetaan lisättäväksi tämä laki eli laki käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisistä merkinnöistä. Esitykseen sisältyvät lait on tarkoitus saattaa voimaan keväällä 26.

Hyvä puhemies! Hyvät edustajat, toivon esityksen saavan myönteisen vastaanoton täällä eduskunnassa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

15.24 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! On hyvä, että paikallisten käsityöläisten ja teollisten yrittäjien — ja sillä alalla toimivien sekä yksityisten henkilöiden että yritysten — oikeuksia turvataan. Ollaan Euroopassa, yhdessä maailman suurimmista markkina-alueista, ja tällaisten oikeuksien turvaaminenhan on ensiarvoisen tärkeää, koska ymmärrykseni mukaan tällaista erilaisten keksintöjen kaappaamista tai laitonta käyttöä on kovin helppo harjoittaa. Ja kun näitä systeemejä tehdään, suojataan ne omaisuuserät, mitä ne sitten ovatkaan, joku tuote tai vaikka mallisuoja jollekin laitteelle tai koneelle tai peräti vaikka jollekin kotimaiselle tuotteelle. Ymmärrykseni mukaan näille suomalaisille tulisi-joille, mitä on Eurooppaan myyty, tietyille merkeille on haettu näitä suojia. Esimerkiksi tämä vähän hiukkasia ilmakehään tuottava poltto, jota kotimaakunnassani ainakin kaksi yritystä tekee, ymmärrykseni mukaan on näitä suojia saanut, ja hyvä näin. Sillä suojataan tätä tekijänoikeutta ja oikeutta siihen, että tämä yrittäjä tai ihminen, joka on tehnyt sen homman, itsessään tai jonkun organisaation kautta, vaikka oman yrityksensä kautta, hakee näitä suojia. Se on hyvä asia. Toivottavasti tämä menee juohevasti läpi ilman, että tässä tarvitsee Pyhää Byrokraatiusta kovin paljon kumartaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

15.26 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Hyvä ministeri, hyvät edustajakollegat ja muut täysistuntoa seuraavat! Haluan kiittää ministeri Puistoa erittäin tervetulleesta, hyvästä esityksestä. On helppo yhtyä siihen, että toivottavasti tämä lainsäädäntö saadaan nopeasti eteenpäin. On vaikea uskoa, että tätä joku vastustaisi. Tämä on laki, joka vahvistaa eurooppalaisten ja siinä mukana meidän suomalaisten osaajien innovaatioita mutta myös tekemistä esimerkiksi käsin.

Kyse on siis maantieteellisestä merkintöjen suojasta, joka on vähän samaa sukua. Voisi sanoa, että tässä salissa aikanaan käytiin iso keskustelu ruuan alkuperämerkinnöistä. Sen jälkeen olemme käyneet paljon keskustelua maantieteellisten merkintöjen suojasta, joka on tähän asti koskenut siis ruokia ja maataloustuotteita, ja nyt se laajennetaan koskemaan käsityö- ja teollisuustuotteita, kuten keramiikkaa, koruja, tekstiilejä ja luonnonkiviä. Uskoisin, että meillä Suomessa tähän kategoriaan, tähän kokonaisuuteen, löytyy eri puolilta hienoa maata useitakin tuotteita, jotka tämän maantieteellisen merkinnän suojan ansaitsevat.

Aiemminhan siis ruokia ja maataloustuotteita on voitu suojata. Meillä Suomessa tällä hetkellä suojattuina, vahvistettuina, taitaa olla 16 ruoka- ja maataloustuotetta, niistä valtaosa ruokia, muutama juoma, ja Euroopan laajuisesti listalta löytyy aika hienoja tuotteita: Lapin Puikulaa, Puruveden muikkua ja Suonenjoen mansikkaa. Ne ovat sellaisessa seurassa kuin feta, šampanja ja monet muut, jotka ovat tietyille alueelle tiukasti yhdistyviä tai joita tuotetaan tietyillä alueilla. Oman rakkaan kotikuntani maan paras peruna, Lopen pe-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2026 vp

runa, on myös tässä prosessissa liikkeellä. Me toivomme, että tulevaisuudessa ei enää li-senssillä Lopen perunaa viljellä Pohjanmaalla ja tuoda Helsinkiin kaupan, vaan Lopen pe-runan viljellään tulevaisuudessa EU:n nimisuojan myötä Lopella, siinä hiesumaassa, jossa se maailman tai ainakin Suomen paras peruna on tottunut kasvamaan.

Pidän myönteisenä sitä, että tämä käsityö- ja teollisuustuotteiden laajennus tulee koske-maan erilaisia tuotteita, vaikkapa lasiosaamista, joka Suomessa muuten tällä hetkellä elää uudenlaista renessanssia. Meillä on huippuosaajia lasin tekemisessä, ja esimerkiksi Riihi-mäellä Mafka ja Alakoski, Kari Alakoski, on sellainen osaaja lasinpuhaltamisessa, että on hyvä vaalia sitä osaamista ja sitä tekemistä ja taitoa ja sitä, mikä sen tekemisen kautta syn-tyy, ja että on myös mahdollisuus esimerkiksi tällaisen maantieteellisten merkintöjen suo-jan kautta suojata sitä.

Miksi tämä on tämänpäiväisessä maailmassa entistä tärkeämpää, on se, että tässäkin sa-lissa on paljon puhuttu erilaisista krääsäveroista, on puhuttu Temusta ja siitä, miten mei-dän maailma aika nopeasti muuttuu ja tuotteita löytyy. Valitettavasti aika usein, kun läh-demme etsimään jotain tuotetta, meidän internet tarjoaa meille niitä tuotteita myös sieltä Temun puolelta. Sieltä löytyy tuotteita, fanituotteita meidän urheiluseuroista, sieltä löytyy erilaisten yritysten tuotteita, joita kukaan ei tällä hetkellä pysty kunnolla valvomaan. Sen takia oikeastaan toivoisin, että tämän käsittelyn yhteydessä käytäisiin vielä valiokunnassa myös huolellinen keskustelu siitä, onko meillä Tullilla, onko meillä muilla viranomaisilla riittävät resurssit sitten varmistaa sitä, että tämä suojaus myös tulee valvottua huolellisesti. Näin tapahtuu aina siinä vaiheessa, kun joku tuote, joku innovaatio tai joku käsityö nousee tarpeeksi korkeaan asemaan. Näin näemme maailmalla, miten Thaimaassa heiluu Marime-ron verhoja ja päivänvarjoja, ja uskallan sanoa, että ei niistä kyllä suomalainen suunnitte-lija ole euron latia itselleen saanut, ja silloin tämä valvonta tietysti pettää.

Me voimme jokainen olla myös vastuullisia kuluttajia ja käyttäjiä, ja kun tilaamme, niin huolehdimme siitä, että ne tuotteet ovat virallisia ja alkuperäisiä, mutta tällaisessa Temu-maailmassa on hyvä, että myös osaamista, käsityötä ja paikallisuutta pystytään vahvista-maan tällä tavalla. — Kiitos, ministeri Puisto.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

15.31 **Vesa Kallio kesk:** Arvoisa herra puhemies! Kiitos edustaja Heinoselle. Innostuin katsomaan, että 16. tuote on räntänä elikkä savolainen mustikkakukko. Ja nyt kun pystyy nostamaan itäistä Suomea esille, niin on pakko lukea, mitä se tarkoittaa: ”Savolaisessa mustikkakukossa yhdistyivät Savon alueelle ominainen marjojen keruukulttuuri ja ikivan-han kaskeamisperinteen juurruttama rukiin monipuolinen käyttö.” Kun itse asun Mikkelin Anttolassa, niin savolainen mustikkakukko on valittu Mikkelin pitäjänruoksi vuonna 1984. Savolaisen mustikkakukon maantieteellisen alueen muodostavat Pohjois-Savon ja Etelä-Savon maakunnat.

Arvoisa puhemies! Puheenvuorooni liittyy samaten se, minkä edustaja Heinonen hyvin nosti siinä lopussa esille. Hallituksen esityksen Lausuntopalaute-luvun lopussa todetaan seuraavaa: ”Esityksen valmistelussa ei katsottu mahdolliseksi esittää resursointia lisämää-rärahaesityksillä valtion vuoden 2026 talousarvioon. Asetuksen edellyttämä toimeenpano rahoitetaan ainakin ensivaiheessa kohdentamalla olemassa olevia resursseja uudelleen, te-hostamalla viranomaisten nykyisiä tehtäviä ja toimintaa sopeuttamalla. Resurssitarpeet no-jaavat arvioihin tulevien valvontatehtävien määrästä ja laadusta, joista täsmällisempää tie-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2026 vp

toa on saatavilla vasta, kun viranomaisille kertyy käytännön kokemusta valvontatehtävistä.”

Arvoisa puhemies! Edellä mainittu teksti hallituksen esityksestä liittyy Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesin lausuntoon. Antamassaan lausunnossa Tukes ei kannattanut ehdotusta, jonka mukaan se säädetään laissa markkinavalvontaviranomaiseksi. Tukes katsoo, että tehtävä on muun muassa viranomaisresurssien käytön kannalta tarkoituksenmukaista säätää Kilpailu- ja kuluttajavirastolle. Tukes perusteli kantansa vaikealla resurssitilanteella. Tämä on tullut esille myös muussa yhteydessä. Muun muassa talousvaliokunnan kuulemisessa tuli esille se, että tehtäviä on lisätty heille merkittävästi, mutta samaan aikaan resurssija on hallituksen toimesta myös jouduttu voimakkaasti vähentämään. Lainaus Tukesin lausunnosta: ”Tukesin resurssitilanne on vaikea. Jos Tukes ei saisi lisäresurssija ehdotettua markkinavalvontatehtävää varten, tehtävä veisi resurssija sellaisilta valvontasektoreilta, joissa turvallisuus on keskeistä ja joissa riskit hengelle ja terveydelle voivat olla merkittäviä.” Yhtenä esimerkkinä tästä voidaan mainita maatalouden tarvitsemien kasvinsuojeluaineiden viranomaistehtävät, ja tämä on syytä ottaa valiokuntakäsittelyssä vakavasti huomioon. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelu on päättynyt. — Korjaan. Haluaako ministeri kommentoida käytyä keskustelua?

15.34 Elinkeinoministeri Sakari Puisto: Arvoisa puhemies, voin minä lyhyesti kommentoida tätä. — Tämä Tukesin näkökulma oli ihan relevantti. Muistan sen monista muistakin asiayhteyksistä, että siellä valvontatehtävät ovat lisääntyneet, ja voi sanoa, että markkinavalvonnan pelin henkikin on muuttunut, ja he tekevät sitä kyllä aika rajallisilla resurssilla. Tukes sinänsä viranomaisena kuuluu kollegaministeri Marttiselle, mutta relevantti huomio, kiitos siitä.

Vielä edelliseen keskusteluun viitaten, kun puhuttiin kansallisesta lisäsääntelystä, korostan sitä, että tässä komissio on tosiaan myöntänyt poikkeuksen, mikä on annettu itse asiassa seitsemälle jäsenvaltiolle, mukaan lukien Suomelle. Silloin suomalaisten tuotteiden rekisteröinti tapahtuu suoraan Euroopan unionin teollisuusosoikeuksien virastoon eli vältetään yksi tällainen steppi tässä, mutta meillä on tämä kansallinen yhteyspiste, mitä edellytetään, eli Patentti- ja rekisterihallitus. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.